

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO

Bydgoszcz, dnia 19 grudnia 2025 r.

Poz. 6307

UCHWAŁA NR XXIV/146/2025 RADY MIASTA CHEŁMNA

z dnia 16 grudnia 2025 r.

w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii oraz Uzależnieniom Behawioralnym na lata 2026 – 2029

Na podstawie art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151), art. 10, ust. 2, 2a i 2b ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939), uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii oraz Uzależnieniom Behawioralnym na lata 2026 – 2029, w brzmieniu, jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Chełmna.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko Pomorskiego.

Przewodniczący Rady Miasta

Marek Olszewski

Załącznik do uchwały Nr
XXIV/146/2025

Rady Miasta Chełmna
z dnia 16 grudnia 2025 r.

**Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
Przeciwdziałania Narkomanii oraz Uzależnieniom Behawioralnym na lata 2026 – 2029**

Spis treści:

Wprowadzenie	
Rozdział I. Diagnoza problemów społecznych i sytuacji w Gminie Miasto Chełmno.	
1.1. Dane w zakresie wykroczeń przeciwko ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, liczba prowadzonych procedury Niebieskiej Karty, liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu.....	
1.2 Statystyka spożycia alkoholu w roku (KCPU na podstawie danych GUS)	
Rozdział II. Europejski Program Badań Ankiety w Szkołach (ESPAD).....	
Rozdział III . Cele i zadania program.....	
2.1 Cel główny	
2.2. Cele szczegółowe	
2.3 Strategiczne kierunki działań i sposoby realizacji celów	
Rozdział IV Dostępność alkoholu	
Rozdział V Wykorzystanie środków z opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu	
Rozdział VI Zadania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.....	
Rozdział VII Zasady wynagradzania członków Komisji.....	
Rozdział VIII Rekomendacja do rozważenia – ograniczenie nocnej sprzedaży alkoholu	
Rozdział IX Zakończenie	

Wprowadzenie

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii oraz Uzależnieniom Behawioralnym na lata 2026- 2029, zwany dalej Programem, określa sposób realizacji zadań własnych Gminy Miasto Chełmno wynikających z ustaw o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz o przeciwdziałaniu narkomanii, został opracowany we współpracy z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, jego realizacja wymaga współpracy szeregu jednostek i organizacji – w tym Centrum Usług Społecznych, Policji, placówek oświatowych, instytucji ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych oraz grup samopomocowych – których zaangażowanie pozwoli na skuteczne wdrażanie zaplanowanych działań.

Program realizuje cele krajowej polityki zdrowotnej i społecznej w zakresie profilaktyki uzależnień, promocji zdrowego stylu życia i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Problematyka uzależnień jest zagadnieniem o charakterze globalnym, a jej znaczenie zostało podkreślone przez Światową Organizację Zdrowia (WHO), która uznaje uzależnienia za jedną z głównych przyczyn obniżonej jakości życia, chorób przewlekłych oraz problemów społecznych. WHO wskazuje, że zarówno uzależnienia od substancji psychoaktywnych, takich jak alkohol i narkotyki, jak i uzależnienia behawioralne, w tym od hazardu, internetu, gier komputerowych czy zakupów, prowadzą do znaczących zaburzeń funkcjonowania psychicznego, fizycznego oraz społecznego człowieka. Uzależnienia mają charakter przewlekły i nawracający, wpływając nie tylko na jednostkę, ale także na jej otoczenie – rodzinę, środowisko pracy i społeczność lokalną.

Badania naukowe oraz raporty WHO wskazują, że konsekwencje uzależnień obejmują nie tylko bezpośrednie skutki zdrowotne, takie jak choroby wątroby, układu krążenia, zaburzenia psychiczne czy przedwczesną śmierć, ale również poważne skutki społeczne, w tym marginalizację, przemoc w rodzinie, przestępczość oraz trudności w edukacji i zatrudnieniu. Uzależnienia behawioralne, choć nie zawsze wiążą się z substancjami chemicznymi, również prowadzą do utraty kontroli nad własnym zachowaniem, zaburzeń relacji interpersonalnych, problemów finansowych i obniżenia jakości życia. Dlatego kompleksowe podejście do profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień jest nie tylko zadaniem zdrowotnym, lecz także społecznym.

Program realizowany przez Gminę Miasto Chełmno ma na celu wczesne rozpoznawanie zagrożeń, wspieranie osób uzależnionych oraz ich rodzin, a także podejmowanie działań profilaktycznych mających na celu ograniczenie występowania nowych przypadków uzależnień. Skupienie uwagi na uzależnieniach behawioralnych jest odpowiedzią na zmieniające się wzorce zachowań w społeczeństwie oraz rozwój technologii cyfrowych, które mogą sprzyjać powstawaniu nowych form problemów uzależnieniowych.

Realizacja Programu wpisuje się w działania wynikające z krajowej polityki zdrowotnej i społecznej oraz wytyczne WHO dotyczące ograniczania szkód zdrowotnych i społecznych związanych z uzależnieniami. Program nie tylko wspiera osoby zmagające się z problemem uzależnienia, ale również promuje zdrowy styl życia, wspiera aktywność społeczną i edukację w zakresie profilaktyki, mając na celu budowanie lokalnej społeczności odpornej na ryzyka związane z uzależnieniami.

W obliczu rosnących wyzwań zdrowotnych i społecznych wynikających z uzależnień, skuteczna polityka lokalna w tym zakresie staje się nieodzownym elementem strategii ochrony zdrowia publicznego i jakości życia mieszkańców. Program ten jest wyrazem odpowiedzialności Gminy Miasto Chełmno za zdrowie i bezpieczeństwo swoich mieszkańców, dążenia do ograniczenia negatywnych skutków uzależnień oraz wspierania profilaktyki.

W Gminnym Programie uwzględnia się działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną prowadzoną w szkołach i placówkach systemu oświaty na terenie Gminy Miasto Chełmno, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 22 ust. 3, ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii a także diagnozę w zakresie występujących w szkołach i placówkach systemu oświaty czynników ryzyka i czynników chroniących przeprowadzaną zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 22 ust. 3. ww ustawy.

W ramach Programu w szkołach i placówkach systemu oświaty są realizowane w szczególności działania o potwierdzonej skuteczności lub oparte na naukowych podstawach prowadzone w zakresie działalności, o której mowa w ust. 2a. ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Rozdział I.

Diagnoza problemów społecznych w Gminie Miasto Chełmno

Podstawą sformułowania Programu jest diagnoza aktualnej sytuacji oraz problemów społecznych w Gminie Miasto Chełmno. Diagnoza została oparta na ogólnopolskich badaniach ESPAD opublikowanych przez KCPU oraz danych pozyskanych od odpowiednich służb i jednostek.

1. Dane w zakresie wykroczeń przeciwko ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, liczba prowadzonych procedury Niebieskiej Karty, liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu.

Realizacja Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii oraz Uzależnieniom Behawioralnym w Chełmnie opiera się na bieżącej analizie zjawisk związanych z używaniem substancji psychoaktywnych oraz ich wpływem na życie rodzin i społeczności lokalnej. Dane statystyczne oraz informacje o podejmowanych interwencjach stanowią podstawę planowania działań profilaktycznych, edukacyjnych i wsparcia dla osób zagrożonych uzależnieniem.

Na terenie miasta Chełmna odnotowuje się szereg problemów związanych z nadużywaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, które mają istotny wpływ na bezpieczeństwo mieszkańców oraz funkcjonowanie rodzin. Straż Miejska regularnie podejmuje interwencje w miejscach publicznych, w których spożywanie alkoholu jest zabronione, zgodnie z art. 14 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Z kolei funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Chełmnie prowadzą działania mające na celu zatrzymanie osób kierujących pojazdami pod wpływem alkoholu lub środków odurzających oraz doprowadzenia takich osób do Izby Wyrzębów.

Istotnym elementem monitorowania sytuacji rodzin zagrożonych przemocą jest działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W skład zespołu

wchodzą przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia oraz organizacji pozarządowych. Zespół prowadzi działania interwencyjne oraz analityczne w ramach zgłoszeń poszczególnych rodzin, wykorzystując między innymi procedurę „Niebieskiej Karty”, która pozwala dokumentować przypadki przemocy domowej.

Liczba założonych Niebieskich Kart w latach 2023 -2025

„Niebieska Karta”	2023	2024	2025
Łączna liczba prowadzonych procedur	45	35	25
Liczba rodzin objętych procedurą	38	33	22
Sprawca przemocy nadużywający alkoholu	7	6	6
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu problemu alkoholowego	45	35	25

Dane Straży Miejskiej w Chelmnie

Doprowadzenia do Izby Wytrzeźwień w celu wytrzeźwienia

Lp.	Okres	Liczba osób
1.	Styczeń – grudzień 2023 r.	7
2.	Styczeń – grudzień 2024 r.	4
3.	Styczeń – wrzesień 2025 r.	9

Ponadto w okresie styczeń – grudzień 2023 r. 4 osoby zostały dowieszone do miejsca zamieszkania i pozostawione pod opieką osoby trzeźwej dorosłej, od stycznia do grudnia 2024 r. 2 osoby zostały dowieszone do miejsca zamieszkania i pozostawione pod opieką osoby trzeźwej dorosłej oraz od stycznia do września 2025 r. 5 osób został dowieszonych do miejsca zamieszkania i pozostawione pod opieką osoby trzeźwej dorosłej.

Liczba odnotowanych przypadków spożywania alkoholu w miejscach publicznych

Lp.	Okres	Łączna liczba kontroli i interwencji	Liczba osób pouczonych lub/i ukaranych
1.	Styczeń – grudzień 2023 r.	589	244
2.	Styczeń – grudzień 2024 r.	188	126
3.	Styczeń – wrzesień 2025 r.	225	199

Dane Komendy Powiatowej Policji w Chelmnie

Doprowadzenia do Izby Wyrzeźwień w celu wyrzeźwienia

Lp.	Okres	Liczba osób
1.	Styczeń – grudzień 2023 r.	152
2.	Styczeń – grudzień 2024 r.	78
3.	Styczeń – wrzesień 2025 r.	105

Ilość ujawnionych nietrzeźwych kierujących - alkohol

Lp.	Okres	Liczba osób
1.	Styczeń – grudzień 2023 r.	47
2.	Styczeń – grudzień 2024 r.	69
3.	Styczeń – wrzesień 2025 r.	54

Ilość ujawnionych nietrzeźwych kierujących- środki odurzające

Lp.	Okres	Liczba osób
1.	Styczeń – grudzień 2023 r.	4
2.	Styczeń – grudzień 2024 r.	6
3.	Styczeń – wrzesień 2025 r.	3

Statystyka spożycia alkoholu w roku (KCPU na podstawie danych GUS)

Spożycie w litrach na jednego mieszkańca

Rok	Wyroby spirytusowe (100% alkoholu)	Wino	Piwo
2024	38,8%	7,4%	53,9%
2023	38,1%	8,1%	53,8%
2022	37,4%	8,1%	54,6%
2021	39,1%	8,3%	52,7%
2020	38,3%	8,1%	53,6%

Statystyczny Polak wypija rocznie 8,93 litra alkoholu.

Statystyki dotyczące spożycia alkoholu w Polsce na podstawie danych GUS i KCPU pokazują, że w 2024 roku średnie spożycie czystego alkoholu na mieszkańca wyniosło 8,93 litra. W ostatnich latach, w tym w 2023 roku, średnie spożycie czystego alkoholu na mieszkańca wyniosło 8,93 litra. W 2021 roku spożycie czystego alkoholu na osobę wyniosło 9,73 litra, a w 2022 roku spadło do 9,37 litra. W 2023 roku średnie spożycie czystego alkoholu na osobę wyniosło 8,93 litra.

Dostępność ekonomiczna napojów alkoholowych

Im większa jest dostępność ekonomiczna alkoholu tym większe jest jego spożycie, a zatem prowadzenie odpowiedniej polityki cenowej jest jednym z podstawowych narzędzi służących ograniczaniu szkód powodowanych przez alkohol. Badania ekonomiczne przeprowadzone w wielu rozwijających się regionach świata pokazały, że zwiększenie podatków i cen prowadzi do redukcji używania alkoholu i wynikających z niego problemów.

Wg Światowej Organizacji Zdrowia WHO polityka cenowa wobec alkoholu to jedno z najbardziej efektywnych, łatwo dostępnych narzędzi mających na celu ograniczenie szkodliwego spożywania alkoholu. Podnoszenie ceny alkoholu, opóźnia rozpoczęcie używania alkoholu, spowalnia spożywanie coraz większych ilości alkoholu przez młodzież i ogranicza wśród niej intensywne okazjonalne spożywanie alkoholu (więcej na temat projektu SAFER można znaleźć na stronie <https://www.who.int/initiatives/SAFER>).

Wskaźnikiem obrazującym dostępność ekonomiczną napojów alkoholowych jest liczba butelek poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych, które można kupić za średnie miesięczne wynagrodzenie. Na zmianę dostępności wpływają więc zarówno różnice cenowe jak i wzrost wynagrodzenia. W 2023 r. po raz pierwszy od 14 lat zanotowano zmniejszenie się dostępności

piwa, natomiast nadal wzrasta dostępność wina oraz mocnego alkoholu. Tendencja obniżania dostępności ekonomicznej piwa nie utrzymała się – w 2024 r. zanotowano wzrost dostępności o 13 p.p. – za przeciętne miesięczne wynagrodzenie można było kupić 2103 butelki piwa. Niewiele mniejsza dynamika wzrostu dostępności dotyczy wina – o 12 p.p. (313 butelek). W przypadku mocnych napojów alkoholowych dostępność ekonomiczna wzrosła o 7 p.p. (238 butelek).

Rozdział II

Rozdział II. Europejski Program Badań Ankietowych w Szkołach (ESPAD)

European School Survey Project on Alcohol and Drugs (ESPAD) stanowi największą w Europie inicjatywę badawczą poświęconą monitorowaniu używania substancji psychoaktywnych wśród młodzieży szkolnej. Projekt zapoczątkowano w 1995 roku z inicjatywy Pompidou Group działającej przy Radzie Europy, a jego celem było stworzenie jednolitego, porównywalnego systemu pomiaru zachowań ryzykownych młodych ludzi — w szczególności używania alkoholu, tytoniu, narkotyków oraz innych substancji psychoaktywnych. Obecnie koordynację programu na poziomie europejskim prowadzi National Research Council of Italy (CNR) z Padwy we współpracy z European Union Drugs Agency (EUDA, dawniej EMCDDA).

W Polsce kolejne edycje badania realizowane są cyklicznie na reprezentatywnych próbach uczniów, co pozwala obserwować zarówno aktualny obraz zjawiska, jak i długoterminowe trendy w zakresie używania substancji. W najnowszej edycji, przeprowadzonej w maju i czerwcu 2024 roku, audytoryjne badanie ankietowe objęło uczniów klas pierwszych (15–16 lat) oraz trzecich (17–18 lat) szkół ponadpodstawowych. Tak zaprojektowana próba umożliwia analizę różnic wynikających z wieku, doświadczeń społecznych oraz ekspozycji na zachowania ryzykowne.

Głównym celem edycji ESPAD 2024 był pomiar rozpowszechnienia używania substancji psychoaktywnych przez młodzież oraz identyfikacja czynników sprzyjających popytowi i podaży tych substancji. Badanie objęło szeroki wachlarz zachowań i postaw — od spożywania alkoholu, palenia wyrobów nikotynowych i używania leków bez recepty, po eksperymentowanie i okazjonalne sięganie po substancje nielegalne, w tym przetwory konopi

czy nowe substancje psychoaktywne. Uwzględniono także ocenę dostępności poszczególnych substancji, postrzeganie ryzyka ich używania, skalę ofert otrzymywanych od rówieśników oraz doświadczenia związane z hazardem.

Wyniki badania potwierdzają, że alkohol pozostaje najczęściej używaną substancją psychoaktywną wśród młodzieży, choć wiele wskaźników wskazuje na długoterminowy trend spadkowy. Z kolei w obszarze substancji nielegalnych na szczególną uwagę zasługują zmiany dotyczące używania przetworów konopi — po latach wzrostów obserwujemy istotny spadek, zwłaszcza w starszej kohorcie. Badanie wykazało również znaczące różnice międzypłciowe w zakresie poszczególnych zachowań, przy czym w przypadku alkoholu i nikotyny różnice te ulegają stopniowemu zacieraniu.

Na tle poprzednich edycji ESPAD 2024 dostarcza zarówno informacji o pozytywnych zmianach, takich jak ograniczanie dostępności alkoholu czy spadek używania marihuany, jak i sygnałów alarmowych — m.in. wzrostu popularności alternatywnych wyrobów nikotynowych, stabilizacji trendu w zakresie używania „dopalaczy” czy rosnącego zaangażowania młodzieży w gry hazardowe. Dane te stanowią istotną podstawę do formułowania rekomendacji dla polityki zdrowia publicznego i profilaktyki, uwzględniającej zarówno czynniki społeczne, jak i kulturowe, które kształtują zachowania ryzykowne młodych ludzi.

1.1. Rozpowszechnienie używania alkoholu (ESPAD 2024)

Picie Kiedykolwiek w życiu:

Picie Ostatnie 30 dni:

Upijanie się – ostatnie 30 dni:

Interpretacja

- Używanie alkoholu jest powszechne w obu grupach, wyraźnie rośnie z wiekiem.

- Różnica w picie w ostatnim miesiącu jest duża – w klasach III ponad 70% deklaruje picie.
- Incydentalne upijanie się dotyczy co czwartego ucznia starszego rocznika.

1.2. Palenie tytoniu

Palenie kiedykolwiek:

Palenie ostatnie 30 dni:

Interpretacja: palenie tytoniu wzrasta wraz z wiekiem, ale jest znacznie rzadsze niż picie alkoholu.

1.3. Używanie konopi i innych substancji nielegalnych

Używanie konopi kiedykolwiek:

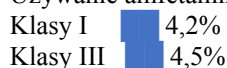
Używanie konopi ostatnie 12 miesięcy:

Używanie konopi ostatnie 30 dni:

Używanie amfetaminy kiedykolwiek:

Interpretacja:

Konopie pozostają najczęściej używaną substancją nielegalną. Amfetamina jest na drugim miejscu, lecz jej rozpowszechnienie jest znacznie niższe.

1.4. Nowe substancje psychoaktywne („dopalacze”)

Używanie kiedykolwiek:

Używanie ostatnie 30 dni:

Interpretacja: dopalacze mają niskie, lecz stabilne wskaźniki używania.

1.5. Hazard

Gra hazardowa ostatnie 30 dni:

Klasy I 12,5%
Klasy III 25,4%

Interpretacja: hazard podwaja się wraz z wiekiem – to niepokojący trend.

Podsumowanie kluczowych wyników (w punktach)

Alkohol

- Alkohol pozostaje najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną.
- 72,9% młodszej i 91,3% starszej młodzieży piło alkohol w życiu.
- W ostatnich 30 dniach piło 39,1% piętnasto–szesnastolatków i 73,3% siedemnasto–osiemnastolatków.
- Upijanie się dotyczy 13,4% młodszych i 24,3% starszych uczniów.
- Obserwuje się długoterminowy spadek spożycia alkoholu od 2007 r.

Tytoń i wyroby nikotynowe

- Palenie jest mniej rozpowszechnione niż picie, lecz powszechne: paliło kiedykolwiek 38,6% młodszych i 56,1% starszych.
- Wzrasta zainteresowanie e-papierosami.
- Różnice między chłopcami i dziewczętami niemal się zatarły.

Substancje nielegalne

- Najczęściej używaną substancją nielegalną są przetwory konopi.
- Po latach wzrostu wskaźniki używania konopi wyraźnie spadły w 2024 r.
- Amfetamina utrzymuje niski, stabilny poziom (ok. 4–5%).
- Eksperymentowanie z substancjami nielegalnymi częściej dotyczy chłopców.

Nowe substancje psychoaktywne

- Użycie dopalaczy jest niskie, lecz trend spadkowy zatrzymał się w 2024 r.
- Utrzymują się wysokie oceny ryzyka związanego z ich używaniem.

Dostępność substancji

- Alkohol oceniany jest jako bardzo łatwo dostępny (choć dostępność powoli spada).
- Dostępność konopi jest najwyższa spośród substancji nielegalnych.
- Młodzież najczęściej otrzymuje propozycje użycia alkoholu oraz konopi.

Postrzeganie ryzyka

- Ryzyko częściej wiązane jest z intensywnością używania niż jego typem.
- W przypadku konopi w 2024 r. nastąpiło odwrócenie niekorzystnego trendu spadku ocen ryzyka.

Hazard

- 12,5% młodszych i 25,4% starszych uczniów grało w hazard w ostatnim miesiącu.
- Około 2–3% młodzieży jest zagrożonych hazardem problemowym.

Wnioski i rekomendacje

Analiza wyników badania ESPAD 2024, w zestawieniu z wcześniejszymi edycjami, pozwala na sformułowanie szeregu wniosków dotyczących zmian w zachowaniach ryzykownych młodzieży oraz kierunków niezbędnych działań profilaktycznych.

Po pierwsze, kontynuowany od 2007 roku spadkowy trend w zakresie spożywania alkoholu, w tym zwłaszcza picia ryzykownego i epizodów upijania się, należy ocenić jako zjawisko wysoce pozytywne. Jednocześnie jednak odsetki młodych ludzi pijących nadal pozostają wysokie, a dostępność alkoholu – mimo zauważalnych ograniczeń – wciąż jest przez uczniów oceniana jako duża. Sugeruje to konieczność dalszego wzmacniania działań zmierzających do ograniczania dostępności alkoholu, zarówno poprzez egzekwowanie przepisów dotyczących sprzedaży niepełnoletnim, jak i poprzez polityki szerzej ograniczające liczbę i dostępność punktów sprzedaży.

W obszarze używania nikotyny korzystnym zjawiskiem jest spadek rozpowszechnienia tradycyjnego palenia tytoniu. Jednocześnie pojawia się nowe wyzwanie – rosnąca popularność e-papierosów i innych wyrobów nikotynowych, szczególnie wśród młodszej młodzieży. Z uwagi na udokumentowane ryzyko zdrowotne także tych produktów wskazane jest wzmocnienie działań edukacyjnych oraz rozważenie regulacji mających ograniczyć ich dostępność dla osób niepełnoletnich.

W odniesieniu do substancji nielegalnych szczególnie istotny jest zaobserwowany w 2024 roku wyraźny spadek używania przetworów konopi. Zjawisko to zbieżne jest ze spadkiem ocen łatwości dostępu oraz mniejszym rozpowszechnieniem ich używania w otoczeniu rówieśniczym. Jest to sygnał pozytywny, jednak niepokój budzi utrzymujące się wśród młodzieży przekonanie o stosunkowo niskim ryzyku związanym z używaniem marihuany. Tendencje legalizacyjne w wielu krajach europejskich mogą dodatkowo osłabiać percepcję zagrożeń, co stawia przed profilaktyką nowe wyzwania związane z rzetelnym informowaniem o faktycznych skutkach zdrowotnych i społecznych.

W zakresie nowych substancji psychoaktywnych trend spadkowy obserwowany w latach 2015–2019 uległ zahamowaniu. Uczniowie wciąż oceniają ryzyko związane z dopalaczami jako wysokie, jednak maleje dynamika wzrostu tych ocen, a w przypadku eksperymentowania

z tymi substancjami odnotowano nawet niewielki wzrost. Sugeruje to konieczność utrzymania i wzmacniania działań profilaktycznych w tym obszarze.

Szczególne zaniepokojenie budzi rosnący problem gier hazardowych wśród młodzieży. Dane z ESPAD 2024 wskazują na niemal dwukrotnie wyższy odsetek uczniów starszych angażujących się w hazard w porównaniu z uczniami młodszymi, co może świadczyć o dynamicznym rozwoju tego zjawiska. Wymaga to pilnego rozszerzenia programów profilaktyki, zwłaszcza w obszarze hazardu internetowego.

Wreszcie, dane dotyczące postaw rodziców wobec spożywania alkoholu przez niepełnoletnich wskazują na potrzebę intensyfikacji edukacji rodzicielskiej oraz debatę nad rolą norm abstynencyjnych w polskiej profilaktyce. Rodzinne przyzwolenie na picie alkoholu stanowi bowiem jeden z najsilniejszych czynników ryzyka wczesnej inicjacji.

Podsumowując, wyniki ESPAD 2024 pokazują zarówno obszary postępu, jak i nowe wyzwania. Kluczowe jest wzmocnienie działań profilaktycznych, szczególnie tych skierowanych do dziewcząt, rozwijanie programów adresowanych do rodziców oraz zwiększenie działań regulacyjnych ograniczających dostęp młodzieży do alkoholu, nikotyny oraz substancji psychoaktywnych. Konieczna jest także intensyfikacja działań dotyczących hazardu młodzieżowego, który staje się coraz bardziej widocznym zagrożeniem.

Rozdział III.

Cele i zadania programu.

2.1. Cel główny

Głównym celem Programu jest ograniczenie używania alkoholu, narkotyków oraz uzależnień behawioralnych, a także minimalizowanie ich negatywnych skutków społecznych i zdrowotnych.

2.2. Cele szczegółowe

1. Zahamowanie wzrostu liczby osób eksperymentujących ze substancjami psychoaktywnymi – poprzez działania profilaktyczne w szkołach, świetlicach środowiskowych oraz programy edukacyjne dla młodzieży i rodzin.
2. Zwiększenie świadomości prozdrowotnej i wiedzy o skutkach uzależnień – zarówno wśród dzieci i młodzieży, jak i dorosłych, w tym rodziców, opiekunów i całej społeczności lokalnej.
3. Rozwój umiejętności psychospołecznych dzieci i młodzieży – kształtowanie kompetencji społecznych, umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych i konstruktywnego spędzania czasu wolnego bez odwoływania się do substancji psychoaktywnych.

4. Wzmocnienie kompetencji wychowawczych rodziców i opiekunów – rozwój umiejętności w zakresie rozpoznawania potrzeb dzieci, wsparcia emocjonalnego i zapobiegania uzależnieniom w rodzinie.
5. Zwiększenie dostępności wsparcia terapeutycznego, socjalnego i interwencyjnego – dla osób uzależnionych i współuzależnionych, w tym poprzez konsultacje, terapię indywidualną, grupy wsparcia oraz procedury interwencyjne.
6. Promocja zdrowego stylu życia i trzeźwości w środowisku lokalnym – w tym poprzez kampanie edukacyjne, działania w mediach, współpracę z liderami społecznymi i organizacjami pozarządowymi.
7. Zapobieganie przemocy w rodzinie i wspieranie osób współuzależnionych – w ramach procedury „Niebieskiej Karty” oraz działań Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy.
8. Wzmocnienie współpracy instytucji publicznych, organizacji pozarządowych i społeczności lokalnej – w celu skutecznej realizacji programów profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.
9. Przeciwdziałanie bezdomności związanej z używaniem substancji psychoaktywnych – poprzez aktywizację społeczną i zawodową osób w kryzysie, realizowaną przez Centrum Usług Społecznych i NGO w ramach zadań zleconych przez Gminę Miasto Chełmno.

2.3. Strategiczne kierunki działania i sposoby realizacji celów

1. Profilaktyka edukacyjna w szkołach i środowisku lokalnym:

- Realizacja programów profilaktycznych w szkołach podstawowych i średnich, w tym programów wychowawczych, warsztatów psychoedukacyjnych i zajęć socjoterapeutycznych oraz pozaszkolnych zajęć sportowych.
- Organizacja zajęć opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych w świetlicach środowiskowych dla dzieci i młodzieży.
- Zajęcia komputerowe i warsztaty rozwijające kompetencje psychospołeczne młodzieży.
- Wskaźniki: liczba uczestników, sprawozdania końcowe, dzienniki lekcyjne, ocena efektów, dowody księgowe.

2. Wsparcie rodziny i edukacja rodziców:

- Konsultacje i doradztwo dla rodziców dzieci uczęszczających do świetlic i uczestników programów profilaktycznych.
- Szkolenia i warsztaty rozwijające kompetencje wychowawcze w zakresie profilaktyki uzależnień, przeciwdziałania przemocy i budowania relacji rodzinnych.
- Wskaźniki: liczba uczestników, sprawozdania końcowe.

3. Działania terapeutyczne i interwencyjne:

- Indywidualna terapia i konsultacje dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych.
- Współpraca oraz współfinansowanie działalności Miejskiego Ośrodka Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień przy ul. Kamionka 3 w Chełmnie.
- Współpraca oraz finansowanie działalności Punktu Pierwszego kontaktu w zakresie uzależnień od środków psychoaktywnych.

- Współpraca oraz finansowanie działalności świetlicy dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych lub zagrożonych problemem uzależnień, z uwzględnieniem działań opiekuńczych, wychowawczych, rozwojowych, logopedycznych profilaktycznych i kulturalnych.
- Motywowanie osób do podjęcia terapii oraz kierowanie do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w celu wszczęcia procedur leczenia odwykowego.
- Interwencje w przypadkach przemocy domowej zgodnie z procedurą „Niebieskiej Karty”.
- Wskaźniki: protokoły, sprawozdania, listy płac i dowody księgowe.

4. Promocja zdrowego stylu życia i edukacja publiczna:

- Informowanie społeczności lokalnej o konsekwencjach nadużywania substancji psychoaktywnych i metodach profilaktyki.
- Szkolenia dla sprzedawców napojów alkoholowych, kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych.
- Działania w mediach lokalnych, współpraca z organizacjami pozarządowymi i liderami społecznymi w celu propagowania trzeźwości i zdrowego stylu życia.
- Wskaźniki: liczba publikacji, uczestników wydarzeń, działań informacyjnych.

5. Zwiększenie kompetencji profesjonalistów:

- Szkolenia dla pracowników ochrony zdrowia, oświaty, CUS, wymiaru sprawiedliwości oraz członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Rozwój specjalistycznych umiejętności i wymiana doświadczeń międzyinstytucjonalnych.
- Wskaźniki: liczba szkoleń, sprawozdania, listy płac i dowody księgowe.

6. Współpraca międzyinstytucjonalna i wspieranie organizacji społecznych:

- Współpraca z instytucjami publicznymi, fundacjami, stowarzyszeniami, organizacjami społecznymi i kościelnymi w realizacji działań profilaktycznych.
- Wsparcie działań przeciwdziałających przemocy w rodzinie i rozwijaniu kompetencji społecznych wśród mieszkańców, we współpracy z CUS Chełmno.
- Otwarte konkursy ofert z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom, wzmocnieniu działań profilaktycznych oraz promocji zdrowego stylu życia.
- Wskaźniki: liczba partnerów, liczba osób objętych wsparciem, udział w projektach i konkursach.

7. Przeciwdziałanie bezdomności związanej z używaniem substancji psychoaktywnych:

- Realizacja projektów społecznych dla osób w kryzysie bezdomności, uzależnionych.
- Aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezdomnych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Wskaźniki: liczba projektów, liczba osób objętych wsparciem, sprawozdania z rekomendacjami.

Ewaluacja i monitoring Programu:

- Systematyczne zbieranie, analiza i wykorzystywanie danych w celu oceny skuteczności działań.
- Ewaluacja pozwala na identyfikację dobrych praktyk oraz modyfikację Programu w odpowiedzi na zmieniające się potrzeby mieszkańców.
- Wskaźniki: raporty ewaluacyjne, dane monitoringowe, rekomendacje zmian.

Rozdział IV**Dostępność alkoholu**

1. Realizacja zadań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w zakresie ograniczenia dostępności alkoholu następować będzie poprzez:

1) przestrzeganie, wyznaczonego uchwałą Rady Gminy Miasto Chełmno limitu punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5%alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży i w miejscu sprzedaży oraz usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie gminy;

2) cofanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych w przypadkach określonych w ustawie;

3) kontrolę punktów sprzedaży alkoholu na terenie gminy;

4) egzekwowanie przepisów prawa miejscowego regulującego spożywanie alkoholu w miejscach publicznych;

5) kontrolę ważności zezwoleń i prowadzenia ewidencji sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia na miejscu lub poza miejscem sprzedaży;

6) szkolenia właścicieli punktów sprzedaży i sprzedawców odnośnie obowiązujących przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Uchwałą Nr IX/66/2019 Rady Miasta Chełmna z dnia 19 czerwca 2019 roku w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów zawierających alkohol przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak w miejscu sprzedaży oraz przyjęcia zasad usytuowania miejsc sprzedaży tych napojów ustalono maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów zawierających alkohol przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży:

- 1) do 4,5 % zawartości alkoholu oraz piwo – 50 punktów;
- 2) od 4,5% do 18% zawartości alkoholu (za wyjątkiem piwa) – 50 punktów;
- 3) powyżej 18% zawartości alkoholu – 50 punktów.

Ustalono maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów zawierających alkohol przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży:

- 1) do 4,5 % zawartości alkoholu oraz piwo – 40 punktów;
- 2) od 4,5% do 18% zawartości alkoholu (za wyjątkiem piwa) – 35 punktów;
- 3) powyżej 18% zawartości alkoholu – 35 punktów.

Obecnie na terenie miasta (stan na 5 grudnia 2025 r.) funkcjonuje:

- 1) 35 sklepów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych;
- 2) 21 lokali gastronomicznych podających napoje alkoholowe

Rozdział V

Wykorzystanie środków z opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu

1. Środki z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych są środkami znaczonego przeznaczenia i zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi mogą być wykorzystywane wyłącznie na realizację działań profilaktycznych, terapeutycznych, interwencyjnych oraz wspierających osoby i rodziny dotknięte problemem uzależnień, określonych w niniejszym Programie. Środki te nie mogą być przeznaczane na żadne inne cele niż wynikające z Programu.
2. Środki pochodzące z tzw. „opłaty małpkowej”, zgodnie z ustawą, również stanowią środki znaczone i mogą być wykorzystywane wyłącznie na zadania związane z przeciwdziałaniem alkoholizmowi lub redukcją szkód społecznych wynikających z nadużywania alkoholu, w tym działania niestanowiące bezpośredniej części Programu, o ile pozostają w zgodzie z ustawowymi celami.
3. Dyspozycje finansowe dotyczące wydatków w oparciu o wnioski Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych lub przez nią zaopiniowanie realizuje Burmistrz.

Rozdział VI

Zadania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Chełmnie (dalej: MKRPA) stanowi ważny element systemu realizacji zadań Gminy Miasta Chełmna w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z uzależnieniami. Komisja jest powoływana przez Burmistrza Miasta Chełmna, który określa jej skład osobowy oraz tryb pracy. W jej skład wchodzi osoby posiadające odpowiednie przygotowanie merytoryczne

i doświadczenie w obszarze profilaktyki, terapii uzależnień, pomocy społecznej, prawa, edukacji oraz bezpieczeństwa publicznego.

Działalność Komisji opiera się na zasadach współpracy międzyinstytucjonalnej, partnerstwa społecznego oraz poszanowania godności i praw osób uzależnionych i ich rodzin. MKRPA pełni funkcję zarówno inicjującą, koordynującą, jak i kontrolną w zakresie lokalnej polityki przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym.

Do zadań Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy w szczególności:

2. Realizacja zadań wynikających z Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii oraz Uzależnieniom Behawioralnym – poprzez planowanie, koordynowanie i monitorowanie działań profilaktycznych, interwencyjnych i edukacyjnych na terenie miasta.
3. Sporządzanie rocznych sprawozdań z realizacji Programu oraz przedstawianie ich Radzie Miasta Chełmna wraz z wnioskami dotyczącymi kierunków dalszych działań.
4. Prowadzenie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, na podstawie upoważnień udzielonych przez Burmistrza Miasta Chełmna, w szczególności w zakresie:
 - 1) przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim, nietrzeźwym oraz w miejscach, gdzie jest to zabronione,
 - 2) zgodności prowadzonej działalności z uchwałami Rady Miasta regulującymi zasady sprzedaży alkoholu,
 - 3) przestrzegania zasad porządku publicznego w punktach sprzedaży.
5. Podejmowanie działań zmierzających do poddania się leczeniu odwykowemu przez osoby uzależnione od alkoholu, narkotyków lub innych substancji psychoaktywnych, w tym:
 - 1) prowadzenie rozmów motywujących do podjęcia leczenia,
 - 2) występowanie do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do leczenia odwykowego,
 - 3) współpraca z placówkami ochrony zdrowia, Centrum Usług Społecznych, policją i innymi instytucjami w zakresie diagnozowania i wspierania osób uzależnionych.
6. Kreowanie i wspieranie lokalnej polityki profilaktycznej, w tym:
 - 1) inicjowanie, opiniowanie i wspieranie programów profilaktycznych skierowanych do dzieci, młodzieży, rodzin oraz społeczności lokalnej,
 - 2) współpraca z placówkami oświatowymi, organizacjami pozarządowymi, parafiami i instytucjami miejskimi przy realizacji działań profilaktycznych,
 - 3) promowanie zdrowego stylu życia, trzeźwości i aktywności społecznej mieszkańców.

7. Udzielanie wsparcia merytorycznego i organizacyjnego instytucjom i organizacjom realizującym zadania w zakresie profilaktyki i terapii uzależnień.
8. Udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w sytuacjach, w których przemoc współwystępuje z nadużywaniem alkoholu lub środków odurzających.
9. Współpraca z Centrum Usług Społecznych, Policją, placówkami oświatowymi i służbą zdrowia w zakresie udzielania pomocy rodzinom z problemem uzależnień oraz osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym.
10. Opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych pod względem zgodności z obowiązującymi przepisami prawa i lokalnymi uchwałami.
11. Prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych dotyczących skutków nadużywania alkoholu, narkotyków i uzależnień behawioralnych, w tym przygotowywanie materiałów edukacyjnych oraz udział w kampaniach społecznych.
12. Monitorowanie zjawisk uzależnień w środowisku lokalnym oraz współpraca w opracowywaniu diagnoz problemów społecznych, które stanowią podstawę do tworzenia lokalnych strategii i programów.

Rozdział VII

Zasady wynagradzania członków Komisji

1. Ustala się ryczałt miesięczny za pracę w Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Chełmnie w następującej wysokości:

- 1) przewodniczący Komisji – 700,00 zł,
- 2) zastępca przewodniczącego Komisji – 600,00 zł,
- 3) sekretarz Komisji – 500,00 zł,
- 4) członek Komisji – 400,00 zł.

2. Za udział w pracach Zespołu Interwencyjno-Motywuującego przysługuje wynagrodzenie w wysokości 100,00 zł za każdy odbyty dyżur, niezależnie od pełnionej funkcji w Komisji.
3. Podstawę do naliczenia wynagrodzenia stanowi uczestnictwo w posiedzeniu lub dyżurze, potwierdzone własnoręcznym podpisem członka Komisji na liście obecności.
4. W przypadku nieobecności członka Komisji na posiedzeniu, z miesięcznego ryczałtu potrąca się kwotę 100,00 zł za każde opuszczone posiedzenie.
5. Jeżeli w danym miesiącu odbywało się jedno posiedzenie, a członek Komisji był na nim nieobecny, ryczałt miesięczny nie przysługuje.
6. W przypadku nieobecności na wszystkich posiedzeniach Komisji w danym miesiącu, członkowi Komisji nie przysługuje ryczałt miesięczny.
7. Wynagrodzenie członków Komisji oraz Zespołu Interwencyjno-Motywuującego wypłacane jest ze środków budżetu Gminy Miasta Chełmna, w ramach środków przeznaczonych na realizację Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii oraz Uzależnieniom Behawioralnym.

Rozdział VIII

Rekomendacja do rozważenia – ograniczenie nocnej sprzedaży alkoholu

W związku z obserwowanymi na terenie miasta Chełmna zjawiskami związanymi z nadużywaniem alkoholu w godzinach nocnych – takimi jak wzmożone interwencje służb porządkowych, zakłócanie spokoju publicznego, dewastacje mienia oraz zgłoszenia mieszkańców dotyczące hałasu i poczucia zagrożenia – rekomenduje się rozważenie wprowadzenia ograniczenia nocnej sprzedaży napojów alkoholowych na terenie miasta.

W wielu samorządach w Polsce wprowadzenie nocnej prohibicji (najczęściej obowiązującej od godziny 22.00 lub 23.00 do 6.00) przyniosło zauważalne korzyści, w tym:

1. zmniejszenie liczby interwencji Policji i straży miejskiej,
2. ograniczenie zachowań agresywnych i incydentów z udziałem osób nietrzeźwych,
3. spadek przypadków tzw. „spożywania ulicznego”,
4. poprawę jakości życia mieszkańców w rejonach zabudowy mieszkaniowej,
5. redukcję szkód zdrowotnych i społecznych związanych z nadmiernym spożywaniem alkoholu,
6. zmniejszenie skali przemocy – zarówno w przestrzeni publicznej, jak i w środowisku domowym, której znaczącym czynnikiem towarzyszącym jest nadużywanie alkoholu.

Rekomendacja jest zgodna z celami Programu i ma charakter propozycji kierunkowej, wskazującej na jedno z narzędzi, które – w przypadku podjęcia decyzji na poziomie samorządowym – mogłoby wspierać realizację założeń Programu w zakresie ograniczania dostępności alkoholu oraz wpisuje się w działania profilaktyczne na poziomie lokalnym. Ograniczenie nocnej sprzedaży może stanowić skuteczne narzędzie zmniejszania ryzyka

zachowań problemowych, wzmacniania bezpieczeństwa mieszkańców oraz budowania zdrowego, odpowiedzialnego środowiska miejskiego.

Rozdział IX

Zakończenie

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii oraz Uzależnieniom Behawioralnym na lata 2026 - 2029 stanowi ważny element lokalnej polityki społecznej Miasta Chełmna, ukierunkowany na ochronę zdrowia, bezpieczeństwa i jakości życia mieszkańców. Jego skuteczna realizacja wymaga stałej współpracy wielu instytucji, organizacji i środowisk – zarówno publicznych, jak i pozarządowych – oraz zaangażowania społeczności lokalnej.

Program łączy działania profilaktyczne, edukacyjne, terapeutyczne i interwencyjne, tworząc spójny system wsparcia dla osób zagrożonych uzależnieniami oraz ich rodzin. Szczególny nacisk położony jest na profilaktykę wczesną, promocję zdrowego stylu życia, a także budowanie świadomości społecznej w zakresie skutków nadużywania substancji psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych.

Realizacja celów Programu będzie możliwa dzięki partnerskiej współpracy jednostek samorządu terytorialnego, Centrum Usług Społecznych, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, placówek oświatowych, organizacji pozarządowych oraz grup wsparcia.

Istotne znaczenie będzie mieć również kontynuacja monitoringu i ewaluacji działań, co pozwoli na bieżąco dostosowywać podejmowane inicjatywy do zmieniających się potrzeb mieszkańców oraz wyzwań współczesnych zagrożeń społecznych.

Zasadniczym przesłaniem Programu jest przekonanie, że profilaktyka, edukacja i współdziałanie stanowią najskuteczniejszy sposób przeciwdziałania uzależnieniom i ich skutkom. Długofalowym efektem wdrażania Programu ma być wzrost bezpieczeństwa, zdrowia i dobrostanu mieszkańców Chełmna, a także umacnianie społeczności lokalnej opartej na wartościach odpowiedzialności, solidarności i wzajemnego wsparcia.